

AMERICAN-HELLENIC
CHAMBER OF COMMERCE

BRITISH HELLENIC
Chamber of
COMMERCE

working together
SINCE 1945

Ελληνογερμανικό Εμπορικό
και Βιομηχανικό Επιμελητήριο
Deutsch-Griechische
Industrie- und Handelskammer

ΕΛΛΗΝΟ - ΙΤΑΛΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ
ΑΘΗΝΑ

50 | εεδε

ΧΡΟΝΙΑ | ελληνική εταιρία διοίκησης επιχειρήσεων

1 9 6 2 - 2 0 1 2

10 Δέσμες Δράσεων Καταλύτες για την Ανάκαμψη

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

BCG

THE BOSTON CONSULTING GROUP

10 ΔΕΣΜΕΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΑΝΕΚΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Τον Οκτώβριο του 2009 πέντε διμερή εμπορικά επιμελητήρια της Ελλάδας (Ελληνοαμερικανικό, Ελληνοβρετανικό, Ελληνογαλλικό, Ελληνογερμανικό και Ελληνοϊταλικό), παρουσίασαν μία πλήρη πρόταση εξειδικευμένων στόχων και 123 συγκεκριμένων δράσεων ως εργαλείο δουλειάς προς την πολιτική ηγεσία του τόπου.

Το έργο αυτό βασίστηκε σε εκτενή διαβούλευση και ανάλυση βάσει της Ελληνικής και διεθνούς εμπειρίας του IOBE και της The Boston Consulting Group (BCG). Βασικός στόχος ήταν να τεθεί ένα μεταρρυθμιστικό πλαίσιο και πρόγραμμα αναδιάρθρωσης της Ελληνικής οικονομίας.

Η βασικότερη διαπίστωση τότε ήταν ότι η ελληνική οικονομία χρειαζόταν ένα νέο αναπτυξιακό πρότυπο. Η ανάπτυξη πρέπει να γίνει περισσότερο εξωστρεφής: να στηρίζεται περισσότερο στις εξαγωγές ανταγωνιστικών προϊόντων και υπηρεσιών και λιγότερο στην κατανάλωση, διότι η Ελλάδα είναι μια μικρή οικονομία και η ανάπτυξη της εγχώριας ζήτησης περιορίζεται από την μικρή εσωτερική αγορά.

Οι προτάσεις των διμερών επιμελητηρίων υιοθετήθηκαν, η μεγάλη πλειοψηφία τους εντάχθηκε στα Μνημόνια, στο Μεσοπρόθεσμο Πρόγραμμα και στα Πολυνομοσχέδια. Η πρόκληση όμως παραμένει στην εφαρμογή τους. Σίγουρα η σφοδρή επιδείνωση των μακροοικονομικών συνθηκών τα τελευταία δύο χρόνια, ειδικά των δημοσιονομικών, και η ανάδειξη του προβλήματος του χρέους σε κρίση διεθνούς εμβέλειας, οδήγησαν την κυβέρνηση να θέσει ως προτεραιότητα, και, ορθώς, **την παραμονή της χώρας στην ευρωζώνη.**

Ως παραγωγικοί φορείς πρέπει να τονίσουμε ότι οι **βασικοί μας επίσης στόχοι** είναι να επανέλθουμε όσο γίνεται συντομότερα σε θετικούς και βιώσιμους ρυθμούς οικονομικής ανάπτυξης, συμβατούς με το δυνητικό προϊόν (ΑΕΠ) της οικονομίας, προς όφελος του κοινωνικού συνόλου. Παράλληλα, πρέπει να επιτελείται και η μακροοικονομική προσαρμογή της οικονομίας σε μικρότερα 'δίδυμα' ελλείμματα: του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών και του δημόσιου τομέα. Κλειδί για την σύζευξη ανάπτυξης και δημοσιονομικής προσαρμογής είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και οι επενδύσεις.

Το πλαίσιο αναφοράς για τη θέσπιση των στόχων και των μέσων για την επίτευξή τους πρέπει να είναι ένα **Μακροπρόθεσμο Επιχειρησιακό Σχέδιο** που θα στηρίζεται στην αξιοποίηση της δυναμικής των κλάδων και τομέων με συγκριτικά πλεονεκτήματα στους οποίους μπορεί να στηριχτεί το νέο αναπτυξιακό πρότυπο: Παιδεία - Πολιτισμός, Αγροτικός Τομέας, Τουρισμός,

Ναυτιλία, Ενέργεια, Υγεία, Ορυκτός Πλούτος, Πληροφορική και Επικοινωνίες, καθώς και ορισμένοι κλάδοι της μεταποίησης (π.χ. τρόφιμα, δομικά υλικά).

Σημαντικοί ενδιάμεσοι στόχοι είναι δημιουργία ευνοϊκού κλίματος για την προσέλκυση επενδύσεων, η βελτίωση του επιχειρείν, η αύξηση των θέσεων εργασίας και τελικά η αύξηση της ευημερίας και η βελτίωση των κοινωνικών συνθηκών. **Βασικές συνισταμένες των στόχων μας και του επιχειρησιακού σχεδίου που πρέπει να τονιστούν, είναι οι εξής:**

- Αποτελεσματικότητα του Κράτους
- Μείωση του μεγέθους του Κράτους και απλούστευση όλων των διαδικασιών που διέπουν τη σχέση Κράτους-Πολίτη και Κράτους-Επιχείρησης
- Μείωση της εξάρτησης των επιχειρήσεων από το Κράτος
- Ενίσχυση της Εξωστρέφειας: Υποκατάσταση εισαγωγών – Αύξηση εξαγωγών
- Μεταφορά πόρων (εργασία-κεφάλαιο) από κλάδους εσωστρεφείς προς κλάδους εξωστρεφείς
- Βελτίωση της Ανταγωνιστικότητας με μείωση του σχετικού κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος, αύξηση της ολικής παραγωγικότητας και μείωση των σχετικών τιμών μέσω (α) της άρσης των εμποδίων στις επενδύσεις και την επιχειρηματικότητα (β) του ανοίγματος όλων των αγορών και των επαγγελμάτων στον ανταγωνισμό (γ) βελτίωση της παραγωγικής ικανότητας και εξειδίκευσης του εργατικού δυναμικού μέσω εντατικών προγραμμάτων επιμόρφωσης και πρακτικής εξάσκησης, με την αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των προγραμμάτων χρηματοδότησης της Ε.Ε. Τα δυνητικά οφέλη είναι πολύ μεγάλα
- Περαιτέρω δημοσιονομική προσαρμογή σε εύλογο χρονικό διάστημα μέχρι το έλλειμμα να μειωθεί σε επίπεδα συμβατά με σημαντική μείωση του δημόσιου χρέους, σε επίπεδα σημαντικά χαμηλότερα του 100% του ΑΕΠ
- Ρευστότητα που θα διοχετευθεί στην οικονομία. Η επανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών πρέπει να συνοδευθεί από ένα σύστημα κινήτρων/αντικινήτρων που θα ευνοεί τις τράπεζες εκείνες που διοχετεύουν ρευστότητα στις φερέγγυες επιχειρήσεις
- Επενδύσεις ως βασικότερος παράγοντας για την ανάπτυξη. Το ΕΣΠΑ θα στηρίξει τις επενδύσεις σε υποδομές, αρκεί να επιλεγεί ένας μικρός αριθμός μεγάλων έργων προκειμένου να 'πάρει μπρός' το σύστημα. Παράλληλα, οι ιδιωτικοποιήσεις είναι το κλειδί για την προσέλκυση ξένων ιδιωτικών επενδύσεων. Η αξιοποίηση της γης που ανήκει στο δημόσιο καθώς και των υποδομών με την υιοθέτηση πολύ ταχύτερων διαδικασιών ιδιωτικοποιήσεων, εκχωρήσεων, ΣΔΙΤ κλπ. μπορεί να αποδειχθεί καταλύτης για ξένες άμεσες επενδύσεις

Δυστυχώς, όμως, τα μεγάλα δομικά προβλήματα παραμένουν, δηλαδή ο υδροκεφαλισμός του κράτους, η δαπανηρή και κατακερματισμένη γραφειοκρατία, η απουσία ηλεκτρονικής διοίκησης και πλήρης απουσία συσχέτισης δαπανών, στόχων και αποτελεσμάτων.

Σήμερα, σκοπός είναι να επισημάνουμε τις προτεραιότητες μέτρων όπως τις βλέπει ο επιχειρηματικός κόσμος ώστε να εστιάσουμε στα προαπαιτούμενα και απολύτως απαραίτητα για την επανεκκίνηση της Ελληνικής οικονομίας.

Όλα τα μεγάλα διμερή Επιμελητήρια (Ελληνοαμερικανικό, Ελληνοβρετανικό, Ελληνογαλλικό, Ελληνογερμανικό, Ελληνοϊταλικό, Ελληνο-ολλανδικό και Ελληνοσουηδικό) καθώς και η ΕΕΔΕ, που υποστηρίζουν αυτή την πρωτοβουλία εκπροσωπούν σημαντικές εταιρίες με μεγάλο μέρος στην οικονομία της χώρας αλλά και την κοινωνία κι έχουν μεγάλη εμπειρία διοίκησης. Επιπλέον ως διμερή Επιμελητήρια θέλουν να εκφραστούν για τις συνθήκες εκείνες που πρέπει να διαμορφωθούν για την βελτίωση της επιχειρηματικότητας και της ανταγωνιστικότητας της χώρας μας έτσι ώστε αυτή να προσελκύσει σημαντικές επενδύσεις με άμεσο αποτέλεσμα τόσο την δημιουργία νέων θέσεων εργασίας όσο και την διατήρηση των υπαρχουσών.

Σήμερα, με την συνεχή και αμέριστη στήριξη και τεχνογνωσία του **IOBE** και της **The Boston Consulting Group (BCG)**, προτείνουμε 10 συγκεκριμένες δέσμες δράσεων που θεωρούμε ότι συμβάλουν στην αποτελεσματική εφαρμογή των μέτρων που έχουν ήδη αποφασιστεί ή προταθεί, και προπάντων στην επίτευξη των στόχων. Διότι το κυρίως ζητούμενο στο χώρο της οικονομίας σήμερα δεν είναι το τι πρέπει να γίνει αφού αυτό έχει σε μεγάλο βαθμό πλέον καθοριστεί, αποφασιστεί ή και νομοθετηθεί ακόμη, αλλά το πώς πρέπει να γίνει, αποτελεσματικά και εντός ενός σφιχτού χρονοδιαγράμματος.

1η δέσμη δράσεων: Σύσταση Κέντρου Διακυβέρνησης για τον κεντρικό συντονισμό του μεταρρυθμιστικού έργου της κυβέρνησης

Ο μεγάλος αριθμός των απαιτούμενων δράσεων και εμπλεκόμενων φορέων στο μεταρρυθμιστικό έργο της κυβέρνησης απαιτεί την άμεση σύσταση **Κέντρου Διακυβέρνησης** με:

- άμεση αναφορά στον πρωθυπουργό
- αρμοδιότητες:
 - (1) τον σχεδιασμό της υλοποίησης των μεταρρυθμίσεων,
 - (2) την στοχοθεσία των δράσεων,
 - (3) την διαμόρφωση προϋπολογισμού ανά υπουργείο, την συσχέτιση δαπανών, στόχων και αποτελεσμάτων

Στο Κέντρο Διακυβέρνησης πρέπει να συμμετέχει μία κεντρική ομάδα 15-20 στελεχών που θα έχουν την γενική εποπτεία, ακριβώς όπως ένα Project Management Office (PMO), και παράλληλα να υπάρχουν δορυφορικές μονάδες του σε όλα τα υπουργεία. Βασική προϋπόθεση

επιτυχίας των οργάνων αυτών είναι, πρώτον, να μη συμμετέχουν σε αυτά πολιτικά πρόσωπα και δη μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου καθόσον αυτά ήδη συμμετέχουν σε πολιτικά όργανα λήψης αποφάσεων, όπως λ.χ. το Υπουργικό Συμβούλιο, και δεύτερον, να έχουν ευρύτατες αρμοδιότητες.

Από παράδειγμα που λειτούργησε με επιτυχία στο **Ηνωμένο Βασίλειο** είναι η Επιχειρησιακή Μονάδα Υλοποίησης Πολιτικών (Central Delivery Unit), υπό τον πρωθυπουργό, η οποία παρακολουθεί εντατικά και βήμα προς βήμα τις μεταρρυθμίσεις σε καίριους τομείς όπως η υγεία, η εκπαίδευση, η εγκληματικότητα, οι μεταφορές και η μετανάστευση. Σκοπός της συγκεκριμένης μονάδας είναι όχι μόνο να επιβλέπει τους βασικούς δείκτες επιδόσεων αλλά να συντονίζει σε καθημερινή βάση τις σημαντικές μεταρρυθμίσεις της κυβέρνησης. Για αυτό το λόγο, δίνει απευθείας λογαριασμό στο πρωθυπουργικό γραφείο.

2η δέσμη δράσεων: Εφαρμογή των νόμων και των αποφάσεων

Άμεση εφαρμογή των νόμων που ψηφίζονται και των αποφάσεων που λαμβάνονται:

- σε αυτό το στόχο θα διαδραματίσει καταλυτικό ρόλο το Κέντρο Διακυβέρνησης, ώστε να γίνονται όλες οι απαραίτητες ενέργειες εφαρμογής
- επίσης απαραίτητη είναι η κωδικοποίηση της υφιστάμενης νομοθεσίας με στόχο τη μείωση του όγκου της ρυθμιστικής ύλης. Οι εκτενείς νομοθετικές ρυθμίσεις των τελευταίων ετών, πού φυσικά προστέθηκαν στο ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, καθιστούν το έργο της αφομοίωσης και της εφαρμογής των νόμων ιδιαίτερα δυσχερές
- επίσης δεν πρέπει να εισάγεται ρύθμιση χωρίς προηγούμενη ενδελεχή ανάλυση των επιπτώσεων της.

3η δέσμη δράσεων: Λειτουργική και αποτελεσματική Δημόσια Διοίκηση

Η δημόσια διοίκηση μπορεί να βελτιωθεί με αποτελεσματικό τρόπο μόνο μέσω της αποκοπής του ομφάλιου λώρου που την συνδέει με ποικίλους κομματικούς μηχανισμούς καθώς και μέσω της θέσπισης πρακτικών του ιδιωτικού τομέα για την χρηστή διαχείριση των υπουργείων και των προϋπολογισμών τους:

- πρώτο απαραίτητο βήμα προς αυτή την κατεύθυνση είναι η τοποθέτηση **μονίμων Γενικών Γραμματέων** και η κατάργηση των συμβούλων των Υπουργών, Ειδικών Γραμματειών και

Ειδικών Γραμματέων. Θα υπάρχει ένας Γενικός Γραμματέας ανά υπουργείο ως υπηρεσιακός διοικητής (manager). Οι ΓΓ θα εγκρίνονται από διακομματική επιτροπή με συγκεκριμένους στόχους και κίνητρα

- τα ΝΠΔΔ/ΝΠΙΔ θα πρέπει να κατηγοριοποιηθούν με βάση το πεδίο πολιτικής που καλύπτουν και την προστιθέμενη αξία τους στη διοίκηση του πεδίου πολιτικής. Όσα εξ αυτών μπορούν να διασφαλίσουν σημαντικό μέρος των δαπανών λειτουργίας μέσω ίδιων εσόδων συνεχίζουν να υφίστανται, τα υπόλοιπα καταργούνται
- οι αρμοδιότητες υπουργείων, ΝΠΔΔ κλπ καθορίζονται, τροποποιούνται και καταργούνται μόνο με ΠΔ και μετά από ανάλυση επιπτώσεων από το Κέντρο Διακυβέρνησης.

4η δέσμη δράσεων: Υποχρεωτικό e-government

Σημαντικότερο κομμάτι μίας λειτουργικής και αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης είναι και το **e-government**. Η μεταφορά όλο και περισσότερων λειτουργιών του κράτους online θα παράγει οφέλη για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις αλλά και το ίδιο το Δημόσιο. Το κράτος θα ωφεληθεί από την μείωση του κόστους, την βελτίωση της αποτελεσματικότητας και την μεγαλύτερη διαφάνεια. Οι πολίτες θα ωφεληθούν από μεγαλύτερη ταχύτητα και ευκολία συναλλαγών. Οι μικρές και οι μεσαίες επιχειρήσεις θα αποκτήσουν άνεση και εμπιστοσύνη στη χρήση του Διαδικτύου, στο οποίο πολλές από αυτές ακόμη υστερούν. Επιπρόσθετο όφελος, πλην της μεγαλύτερης αποτελεσματικότητας συγκριτικά με τον παραδοσιακό τρόπο, είναι η ψηφιακή ανίχνευση στοιχείων που μπορεί να χρησιμοποιηθούν για τον περιορισμό της φοροδιαφυγής. Δράσεις προς την ταχύτερη ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (τα οποία θα μπορούσαν να χρηματοδοτηθούν από τα 2 δις ευρώ κονδύλια του ΕΣΠΑ για την Ψηφιακή Σύγκλιση) περιλαμβάνουν:

- την υποχρεωτική υποβολή αιτήσεων και έκδοση μέσω Διαδικτύου δημοσίων εγγράφων (πιστοποιητικά γέννησης, άδειες κυκλοφορίας, αιτήσεις διαβατηρίων, πιστοποιητικά στρατιωτικών υποχρεώσεων, φορολογικές δηλώσεις και φόρμες επιστροφής φόρων)
- την αξιοποίηση της υψηλής διάδοσης κινητών συνδέσεων και smartphones για την επιτάχυνση της επικοινωνίας πολίτη-κράτους. Κάτι ανάλογο εφαρμόζεται στην Ινδία, όπου η κυβέρνηση έχει σχεδιάσει την ανάπτυξη και χρήση εφαρμογών κινητής τηλεφωνίας για όλες τις δημόσιες υπηρεσίες
- την απαίτηση για όλες τις επιχειρήσεις που υλοποιούν δημόσιες συμβάσεις να εκτελούν όλες τις προμήθειές τους ηλεκτρονικά (προσφορές, τιμολόγια, κλπ). Παράλληλη αλλαγή πλαισίου διεξαγωγής δημοσίων διαγωνισμών για ταχύτερα αποτελέσματα και ασφαλιστικές

δικλείδες για μείωση ανέξοδων και χωρίς λόγο ενστάσεων, σε κάθε δημόσιο έργο (καθυστερήσεις - υπερβάσεις - κ.α.) ακόμα και σε θέματα προκηρύξεων διαγωνισμών.

5η δέσμη δράσεων: Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Πάταξης της Διαφθοράς

Η δραστική πάταξη της διαφθοράς προϋποθέτει τη δημιουργία Ανεξάρτητης Αρχής στην οποία να μεταφερθεί η συνολική ευθύνη και η οποία θα συνεργάζεται με την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας:

- σκοπός της Νέας Ενιαίας Αρχής θα είναι η έρευνα, η προβολή και η παραπομπή στην Δικαιοσύνη υποθέσεων διαφθοράς
- οι διαδικασίες της δεν θα μπορούν να παρεμποδίζονται αλλά αντίθετα νομοθετικά θα συνεπικουρούνται από κάθε δημόσια υπηρεσία και, ιδιαίτερα, τις αστυνομικές και εισαγγελικές αρχές
- η λειτουργία μιας τέτοιας αρχής θα βοηθήσει την δημιουργία συστηματικών και ολοκληρωμένων ηλεκτρονικών βάσεων δεδομένων με αποτέλεσμα την ταχύτητα, την απλοποίηση και την μείωση του κόστους διεκπεραίωσης όλων των εκκρεμών υποθέσεων
- η ύπαρξη και η εύρυθμη λειτουργία μιας τέτοιας αρχής θα πρέπει να βαδίζει παράλληλα με την επέκταση και ολοκλήρωση του e-government που εξ ορισμού καταργεί την φυσική συνάντηση ανάμεσα στον πολίτη και τον κρατικό λειτουργό.

Τα παραδείγματα της **Αυστραλίας** και της **Σιγκαπούρης** αποτελούν βέλτιστες πρακτικές προς αυτή την κατεύθυνση.

6η δέσμη δράσεων: Απλοποίηση διαδικασιών για την προσέλκυση επενδύσεων

Παρά την επιτακτική ανάγκη αύξησης της συνολικής προσφοράς της οικονομίας και βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας, από τα 250 εμπόδια στις επενδύσεις και την επιχειρηματικότητα που έχει εντοπίσει ο ΣΕΒ, λιγότερο από το 10% έχει αντιμετωπιστεί. Το πιο σημαντικό από αυτά τα εμπόδια σχετίζεται με τη νομοθεσία για τις χρήσεις γης και τις περιβαλλοντικές άδειες, με τις γνωμοδοτήσεις του ΣτΕ να συμβάλλουν σημαντικά στην καθυστέρηση ή και την εμπλοκή των υποθέσεων:

- πρέπει να ξεφύγουμε από την λογική των μεγάλων και μικρών επενδύσεων. **Για όλες τις επενδύσεις, μία Αρχή: το Invest in Greece πού θα λειτουργεί ως κεντρικό αδειοδοτικό όργανο.** Θα αδειοδοτεί το ίδιο τις μεγάλες επενδύσεις και τις υπόλοιπες ανά περιφέρεια μέσω των τοπικών γραφείων πού θα οργανώσει στην έδρα κάθε Περιφέρειας και με την

συνδρομή των τοπικών Επιμελητηρίων για την λήψη, αρχικό έλεγχο πληρότητας, περαιτέρω διαβίβαση κάθε επενδυτικού φακέλου στο γραφείο του Invest in Greece στην οικεία Περιφέρεια και, τέλος, παρακολούθηση του φακέλου, βάσει συμφώνου συνεργασίας και με υπηρεσιακό στελεχιακό δυναμικό και με μετατάξεις (ίσως και νέες προσλήψεις ειδικών για κάθε κλάδο τεχνοκρατών)

- παράλληλα, με υπεύθυνη δήλωση του επενδυτή που θα υποβάλλεται με την υποβολή του φακέλου για την εγκυρότητα των πιστοποιητικών αλλά και με ανάληψη της ευθύνης προσκόμισης οποιουδήποτε άλλου εγγράφου απαιτείται εντός τακτής προθεσμίας, η επένδυση θα προχωρεί. Με αυτόν τον τρόπο, η ευθύνη μετατίθεται στον επιχειρηματία. Σε περίπτωση διαπίστωσης παράβασης ουσιώδους προϋπόθεσης της πραγματοποίησης μιας τέτοιας επένδυσης, η οποία δεν θα επανορθώνεται εντός σύντομης αποκλειστικής προθεσμίας από τη διαπίστωσή της από τη διοίκηση και την αιτιολογημένη γνωστοποίησή της προς την επιχείρηση, η επιχείρηση θα διακόπτει τη λειτουργία της ενώ, σε κάθε περίπτωση, οι υπεύθυνοι θα υποχρεώνονται, ανάλογα με τη βαρύτητα της παράβασης, μεταξύ άλλων και στην καταβολή υψηλών και κλιμακωτά προβλεπόμενων προστίμων
- επειδή ειδικά σε θέματα περιβαλλοντικών επιπτώσεων και χρήσεων γης θα προκύπτουν διαφορές, προτείνεται η σύσταση στο Συμβούλιο Επικρατείας ενός νέου τμήματος ταχύρρυθμης συζήτησης και έκδοσης αποφάσεων - οι δικαστές του οποίου θα προέρχονται από υφιστάμενα τμήματά του - με αρμοδιότητα την δικαιοδοτική κρίση επί επενδύσεων που θα χαρακτηρίζονται εκ του νόμου ως «στρατηγικού ενδιαφέροντος στα πλαίσια εξαιρετικού και επείγοντος δημοσίου συμφέροντος για την οικονομική ανάπτυξη του τόπου» και πού θα πληρούν συγκεκριμένες προϋποθέσεις προβλεπόμενες από νόμο. Παράλληλα, να προβλεφθεί διαδικασία πού να περιορίζει δραστικά τον αριθμό των παρελκυστικά, αβάσιμα και χωρίς συνέπειες κατατιθέμενων αιτήσεων ακυρώσεων κατά πράξεων της διοίκησης. Οι νομικές υπηρεσίες των ανωτέρω διμερών επιμελητηρίων θα είναι στη διάθεση της νέας κυβέρνησης με συγκεκριμένες προτάσεις νομοθετικού περιεχομένου προς αυτή την κατεύθυνση τις οποίες έχουν ήδη έτοιμες.

Βέλτιστη πρακτική: Η **Μαλαισία** το 2005 αντιμετώπιζε δεινή ύφεση και ήθελε να προσελκύσει νέα κεφάλαια στην αγορά της. Η κυβέρνηση απέδειξε πως είχε και την βούληση και το όραμα θεσπίζοντας έναν ισχυρό Οργανισμό Προώθησης Επενδύσεων (όπως το Invest in Greece) που είχε την εξουσία εκδίδει άδειες και να απαντά σε όποια άλλη ερώτηση είχαν υποψήφιοι επενδυτές. Ο οργανισμός αυτός έδινε την έγκριση του ώστε να δρομολογηθούν οι επενδύσεις στην χώρα χωρίς χρονοτριβές. Λειτουργούσε ανεξάρτητα από την κυβέρνηση και είχε εκτός από τα τοπικά γραφεία στην Μαλαισία (ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν σε εμάς τα τοπικά επιμελητήρια), 12 γραφεία στην Ασία, 4 στις ΗΠΑ και 6 στην Ευρώπη για την ενεργή προσέλκυση επενδύσεων. Το σημαντικότερο όμως στοιχείο είναι πως υπήρχε εξειδικευμένο προσωπικό ανά τομέα ενδιαφέροντος με αποτέλεσμα ο

οργανισμός να μπορεί να παρέχει πληροφορίες και υπηρεσίες υψηλού επιπέδου. Τα αποτελέσματα της εγκαθίδρυσης του νεοσύστατου οργανισμού προώθησης των επενδύσεων είναι αξιοσημείωτα: μέσα σε μία τριετία (2005-2008) οι άμεσες ξένες επενδύσεις στην Μαλαισία αυξήθηκαν κατά 70% (\$75 δις.).

7η δέσμη δράσεων: Άμεση υλοποίηση των αποκρατικοποιήσεων και της αξιοποίησης της δημόσιας περιουσίας

Το πρόγραμμα αξιοποίησης της ιδιωτικής περιουσίας του δημοσίου στηρίζεται κατά 50% στην αξιοποίηση της γης, κατά 35% στην αξιοποίηση υποδομών και κατά 15% στην πώληση μετοχών που σήμερα κατέχει το κράτος. Ο στόχος εισπραξης εσόδων ανέρχεται σε 19 δις. ευρώ μέχρι το 2015, ενώ ο στόχος εσόδων μέχρι το 2020 είναι 45 δις. ευρώ. Το κυβερνητικό πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων δεν είναι κυρίως εισπρακτικό, αλλά επιδιώκει την επιτάχυνση της ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας κυρίως μέσω αξιοποίησης γης και υποδομών¹. Αναμένεται για παράδειγμα ότι η αξιοποίηση του Ελληνικού (περιοχή πρώην αεροδρομίου Αθήνας) θα προσθέσει 0,3% του ΑΕΠ στους ρυθμούς ανάπτυξης της χώρας, για κάθε έτος της χρονικής διάρκειας κατασκευών. Εντούτοις, οι διαδικασίες είναι αργές καθόσον η γραφειοκρατία δημιουργεί συστηματικά εμπόδια (μια τυπική διαδικασία ιδιωτικοποίησης διαρκεί 12-20 μήνες), ενώ η καθυστέρηση μεταβίβασης ακινήτων ή περιουσιακών στοιχείων του δημοσίου στο Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ) δυναμιτίζει το πρόγραμμα των αποκρατικοποιήσεων και δημιουργεί φόβους ότι οι ιδιωτικοποιήσεις δεν θα επιτύχουν. Ειδικό στο χώρο των ιδιωτικοποιήσεων τονίζουν τη **σημασία να υπάρξουν γρήγορες επιτυχίες, να δημιουργηθεί θετικό κλίμα στην οικονομία και να δοθούν έτσι τα κατάλληλα μηνύματα στους επενδυτές και την κοινωνία**. Η δραστηριότητα και η αποτελεσματικότητα του ΤΑΙΠΕΔ θα πρέπει να αξιολογείται κατ' έτος ανάλογα με την επίτευξη των εκάστοτε ελάχιστων συμβολαιοποιημένων στόχων που θα έχει αναλάβει να επιτύχει ενώ θα πρέπει να θεσπισθεί για τα στελέχη του σύστημα ποσοστιαίων κινήτρων επιτυχίας βάσει επίτευξης και υπέρβασης στόχων πώλησης των περιουσιακών στοιχείων βάσει χρονοδιαγράμματος και ελάχιστης αξίας πώλησης κάθε περιουσιακού στοιχείου. Σε περίπτωση που μετά το 2014 δεν έχει ολοκληρωθεί το μέχρι τότε σκοπούμενο πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων, προτείνεται η μεταφορά περιουσιακών στοιχείων του ελληνικού δημοσίου σε οργανισμούς όπως η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ή το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, με άμεση αποπληρωμή του ελληνικού δημοσίου από αυτούς (μετά από εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων από δυο ανεξάρτητους εκτιμητές) και άμεση εξόφληση μέρους του δημοσίου χρέους με το τίμημα. Επίσης προτείνεται άμεσα:

¹ Αναμένεται ότι για κάθε 1€ που θα εισπράττεται 3€ επί πλέον θα επενδύονται.

- ο εκσυγχρονισμός του συστήματος, ιδιαίτερα σε θέματα αξιοποίησης γης, μπορεί να γίνει και με τη δημιουργία νέων θεσμών όπως η «επιφάνεια». Με τον θεσμό αυτό, το ελληνικό δημόσιο δεν θα πωλεί το έδαφος της ακίνητης περιουσίας του, θα παρέχει όμως εμπράγματα δικαιώματα στους αντισυμβαλλόμενους επενδυτές, δίδοντας το δικαίωμα υποθήκευσης άρα την δυνατότητα άντλησης πρόσθετων κεφαλαίων για επενδύσεις
- οι συμφωνίες παραχώρησης για την αξιοποίηση υποδομών όπως αεροδρόμια, λιμάνια, αυτοκινητόδρομοι, τουριστικές εγκαταστάσεις (μαρίνες) αποτελούν μια δοκιμασμένη και στην Ελλάδα πρακτική, ιδιαίτερα αν ληφθεί υπόψη ότι το πρόγραμμα αξιοποίησης της ιδιωτικής περιουσίας του δημοσίου στηρίζεται κατά 35% στην αξιοποίηση υποδομών. Μια ειδική περίπτωση μπορεί να αποτελέσουν τα δημόσια νοσοκομεία με υπερβάλλουσα δυναμικότητα, ο εξοπλισμός και οι εγκαταστάσεις των οποίων θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την ανάπτυξη του ιατρικού τουρισμού
- οι παραπάνω διαδικασίες θα μπορούσαν να επιταχυνθούν και, κυρίως, να μεγιστοποιήσουν τα έσοδα του Δημοσίου επιτρέποντας την ταχεία αξιοποίηση της σημαντικής και για δεκαετίες «αδρανούς» ακίνητης περιουσίας του εάν το ΤΑΙΠΕΔ ή μία άλλη κατάλληλη δημόσια υπηρεσία αποκτούσε με Συνταγματική πρόβλεψη, σε σύντομη αποκλειστική προθεσμία, την δυνατότητα καθορισμού χρήσεων γης επί των Δημοσίων Ακινήτων.

8η δέσμη μέτρων: Σταθεροποίηση και απλοποίηση του φορολογικού συστήματος

- καθιέρωση διεθνώς ελκυστικού / ανταγωνιστικού φορολογικού πλαισίου για επιχειρήσεις και επενδύσεις για διάστημα τουλάχιστον 10 ετών, με νόμο αυξημένης τυπικής ισχύος. Οι οποιοσδήποτε αλλαγές του θα απαιτούν ενισχυμένη πλειοψηφία της Βουλής.
- άμεση αποπληρωμή / συμψηφισμός όλων των οφειλόμενων πληρωμών του δημοσίου προς τις επιχειρήσεις. Καθιέρωση τοκοχρεολυσίων σε περιπτώσεις καθυστερήσεων που υπολογίζονται περί τα 6,5 δις ευρώ
- μείωση ασφαλιστικών εισφορών για συνεπείς εταιρίες και φορείς.

Βέλτιστη πρακτική: Το φορολογικό πλαίσιο στην **Τουρκία** ήταν για πολλά χρόνια πολύπλοκο και ασταθές. Στις αρχές της προηγούμενης δεκαετίας, η κυβέρνηση, στην προσπάθεια της να θεσπίσει ένα πιο δίκαιο, σταθερό αλλά και πιο αποτελεσματικό φορολογικό σύστημα, ανέθεσε σε συμβούλιο ειδικών γύρω από φορολογικά θέματα να διεξάγει μελέτη για την φορολόγηση νομικών προσώπων. Αφότου σχεδιάστηκε το νέο νομικό πλαίσιο, το φορολογικό καθεστώς άλλαξε ώστε να ευθυγραμμιστεί με το διεθνές δίκαιο και τις διεθνείς τάσεις. Τα αποτελέσματα

ήταν άμεσα μιας και κατάφεραν να διευρύνουν τη φορολογική βάση, να αυξήσουν το φορολογητέο εισόδημα, να ενισχυθεί ο μηχανισμός είσπραξης των φόρων.

9η δέσμη μέτρων: Ενίσχυση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων

Στον τομέα των δημοσίων επενδύσεων θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην πλήρη υλοποίηση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, το οποίο πρέπει να πάψει να θεωρείται η εύκολη λύση για τη μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος, δεδομένου του αυξημένου πλέον ποσοστού συγχρηματοδότησης των Διαρθρωτικών Ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (95%) και του υψηλού εισοδηματικού πολλαπλασιαστή αυτών των επενδύσεων. Στο πλαίσιο αυτό:

- η Κυβέρνηση θα πρέπει να επιλέξει έναν **μικρό αριθμό σημαντικών δημοσίων έργων με μεγάλη συμβολή στην οικονομική ανάπτυξη** που μπορούν να απορροφήσουν σημαντικά ποσά σε σύντομο χρονικό διάστημα (οδικοί άξονες, εκσυγχρονισμός λιμανιών, μαρίνων, αεροδρομίων, ορισμένα ενεργειακά έργα κλπ) προκειμένου να αυξηθεί με ταχείς ρυθμούς η απορροφητικότητα των επενδυτικών κεφαλαίων του ΕΣΠΑ που απομένουν (περίπου 12 δισ. ευρώ)
- η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων θα πρέπει να παράσχει εγγυήσεις ώστε να καλύψει το κενό χρηματοδότησης που έχουν δημιουργήσει οι ελληνικές και ξένες εμπορικές τράπεζες στα μεγάλα δημόσια έργα λόγω της τρέχουσας αβεβαιότητας, ενώ θα πρέπει να αναζητηθούν νέα εργαλεία κεφαλαιακής ενίσχυσης, στα πρότυπα ενδεχομένως της συμμετοχής της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Ανασυγκρότησης & Ανάπτυξης (EBRD) στις πρώην ανατολικές χώρες της ΕΕ.

10η δέσμη μέτρων: Ενίσχυση του δυναμικού και του εποπτικού ρόλου της ΤτΕ

- όπως όλες οι κεντρικές τράπεζες παγκοσμίως, η ΤτΕ θα πρέπει να επενδύσει σε περισσότερους ανθρώπινους πόρους για αποτελεσματικότερη εποπτεία, αλλά και την ενεργή προώθηση λύσεων στα προβλήματα που αντιμετωπίζει το ελληνικό τραπεζικό σύστημα σε συντονισμό με το Ελληνικό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας
- τόσο το μέγεθος της κεφαλαιακής ενίσχυσης και της στήριξης της ρευστότητας των τραπεζών επιτάσσουν την καλύτερη δυνατή εποπτεία για την βέλτιστη χρήση της στήριξης, την ευστάθεια του τραπεζικού συστήματος αλλά και την επινόηση μηχανισμών κινήτρων μέσω της ανακεφαλαιοποίησης για την διοχέτευση ρευστότητας σε φερέγγυες επιχειρήσεις

- δεδομένων των αντίστοιχων θεμάτων που αντιμετωπίζουν ευρωπαϊκές τράπεζες, η ανάγκη θέσπισης Ενιαίας Ευρωπαϊκής Εποπτικής Αρχής γίνεται επιτακτική και αυτό θα πρέπει να τεθεί στο πρόγραμμα της νέας κυβέρνησης.

Πέραν, όμως, των στόχων και των επιμέρους δράσεων που προαναφέρθηκαν, είναι απαραίτητη η εκπόνηση ενός Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου για την ελληνική οικονομία που θα θέτει το όραμα για την κατεύθυνσή της για τα επόμενα 20 τουλάχιστον χρόνια. Θα είναι ακριβώς αυτό το Σχέδιο που θα υπηρετούν οι ανωτέρω στόχοι και δράσεις που προτείνουμε και που θα καθορίζει τους στρατηγικούς τομείς ανάπτυξης της οικονομίας, την εσωτερική τους διασύνδεση και την διασύνδεσή τους με το κράτος και τον ιδιωτικό τομέα στα πλαίσια μιας συντονισμένης πορείας. Θα είναι ένα Σχέδιο που θα καθορίζει ακόμα την διασύνδεση του Κέντρου με την Περιφέρεια και θα αξιοποιεί το δυναμικό της. Η κατάστρωση ενός τέτοιου Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου προϋποθέτει πολιτική βούληση και διακομματική συνεννόηση. Προϋποθέτει ακόμα συνεννόηση του Κράτους με όλους τους φορείς επιχειρηματικότητας και τις υπάρχουσες δεξαμενές σκέψης της χώρας. Είναι μια εθνική προσπάθεια που θα προσδώσει στη χώρα τη νέα διεθνή της ταυτότητα.

Κάτω από τις ίδιες προϋποθέσεις και με στόχο να διευκολυνθούν οι διαρθρωτικές αλλαγές, χρειάζεται να επιλεγεί μία ταχύρρυθμη συνταγματική αναθεωρητική διαδικασία που το αποτέλεσμα της θα συμβάλλει στον εκσυγχρονισμό της χώρας και στην ανάκτηση της διεθνούς της αξιοπιστίας.

